

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Punctum Difficultatis 2. Quid sentiendum de habitibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

dato, quod potentia animae sint superadditae realiter, & non recipiant in se actus vitales, nihilominus dici debere vitales, non quidem vitalitate formali & primo per se, sed saltem vitalitate animae ad quam juvandam producantur potentiae, cur ergo eadem vitalitate non gaudebunt species ipsae. Deinde nego esse necessarium ut omni principio vitali, quod habet vim concurrendi, cum alio principio ad actum vitalitatis recipiantur actus vitales, sed sufficere ut recipiantur in alio comprincipio, quod rationem principialis habet, qualis est intellectus, poteratque bene provideri à natura ne recipiantur intellectiones in speciebus, quia cum species non sint noscitivae, non depolseunt specialiter, ut illis notitiae uniantur.

RATIO quarta est. Si sola species per se operaretur, illa cognitio non esset vitalis. Ergo apparet speciem non esse vitale principium.

RESPONDETUR. Nego Antecedens. Nam tum Deus suppleret defectum intellectus, & ex alia parte ad vitalitatem sufficit, unum esse principium vitale. Et sic visio beatifica est vitalis quamvis lumen gloriae non sit vitale. Item quando actus amoris elicitur, cum solo auxilio extrinseco, illo casu auxilium non est vitale, & tamen sequitur actus vitalis. Deinde sicut tu diceris intellectionem productam sine specie impressa, Deo defectum speciei supplente, esse nihilominus vitalem: sic & in praesenti, quamvis sola species concurreret, & Deus suppleret concursum potentiae, adhuc posset dici ille actus vitalis.

RATIO quinta est. Duae sunt tantum species manifestae viventium. Primo viventium per introfufceptionem alimenti, ad hanc speciem non possent revocari species utpote quae non vegetantur. Alia species est viventium noscitivorum, ad hanc etiam speciem non potest revocari, quae etiam nihil noscit: Ergo apparet speciem impressam non esse quid vitale.

RESPONDETUR negando Antecedens. Nam etiam voluntas est principium vitale, & tamen nec alitur, nec noscit, utpote caeca. Commodius ergo dividetur vitale in introfufceptivum alimenti & motivum intentionaliter, tale autem erit motivum, etiam species.

Pro parte Affirmativa Primum Argumentum est. Quia species sunt principium agendi. Rursus non producant nisi immanentes operationes, non enim alias quam quas producit intellectus, producant item per se: quia definitivè ad hoc ordinantur; nec producant intellectiones ex suppositione alicujus violentiae. Producant etiam ab intrinseco, quia non aliunde sed à sua natura, supposito, quod producantur, vim agendi habent.

RESPONDETUR. Argumentum probare multum. Quia etiam species materiales producantur ab Objectis, & agunt, & actiones immanen-

tes agunt & per se &c. & ab intrinseco, neque tamen sunt vitales. Quod si dicas produci illas ab extrinseco, id non obest: quia anima rationalis producit etiam ab extrinseco, Deo creatore, & tamen non definit esse quid vitale, & si creatam animam in caelo transmitteret Deus per medium, per hoc ipsum non desineret esse vitalis. Ergo idem dicendum esset de specie materiali, quod scilicet sit principium vitale. Absolutè tamen loquendo non potest dici species materialis vitale quid, alias ab objecto non vitali, utpote ignobiliore, produci non posset.

Secundum Argumentum est. Si aliquid vitalitatis specierum obfaret, obfaret hoc, quod loco objecti concurrant; Sed hoc non obstat: quia intellectus agens, loco Objecti producit speciem, & tamen productio illa est vitalis: Ergo quod loco objecti concurrat, non officit, quominus sit species principium vitale.

RESPONDETUR. Hanc potius esse rationem, quia scilicet nullum est fundamentum tribuendae illi vitalitatis.

Tertium Argumentum est. Si gratia produceretur à nobis, non haberemus ullum fundamentum illam non esse vitalem: Ergo idem dicendum de speciebus, quae à nobis producantur.

RESPONDETUR potest de facto & gratia & supernaturales habitus infusi & acquisiti, educuntur de potentia animae obedientiali neque tamen sunt quid vitale. Nam quamvis educantur à Deo, non obest vitalitati, sicut nec obest quando anima creatur: Ergo idem dicendum esset de speciebus. *His pro utraque parte pensatis, nihilominus*

DICENDUM est. Species impressas non esse quid vitale.

PROBATUR. Quia quod non est principium operandi ab intrinseco, non est principium vitale. Species non sunt principium operandi ab intrinseco quod ipsum probatur. Quia non coëfficiunt intellectionem ut probabile est, de quo infra, sed nonnisi complent potentiam intellectivam, quae autem non agunt in aliquo genere, non possunt dici in illo genere operari vitaliter.

Punctum Difficultatis 2.

Quid sentiendum de Habitibus?

POTEST esse res de Habitibus naturalibus & supernaturalibus.

Quod attinet ad Habitibus naturales. Illos esse vitas censet Ariaga & recentior Suarez, negat Oviedo. Quod etiam habitus supernaturales sint vitales inclinat Ariaga, negat recentior Suarez, & quidem non est difficultas, an productio habituum naturalium sit vitalis. Probatur enim esse vitalem iisdem rationibus, quibus probatur esse productionem specierum esse vitalem, sed est difficultas de ipsis habitibus, an illi sint vitales.

DICEN-

DICENDUM est primò. *Habitus naturales esse formaliter vitales* in sententia quæ illis tribuit concursus effectivum in actus.

PROBATUR 1. Si daretur intellectus distinctus ab anima, esset potentia vitalis, Ergo & habitus; neque obest quod habitus naturalis, det nonnisi facile posse, hoc enim ipsum in argumentum accipitur, cur scilicet aliquid exiguum nonnisi ad facile posse, nõ possit esse principium vitale, sicut intellectus distinctus realiter. Non quod censeam distinguente realiter potentias ab Anima, requiri intellectum ad facile tantum posse. Sed argumentum procedit à pari. Intellectus distinctus realiter si daretur, quamvis non requireretur tãtum ad facile posse, nihilominus foret vitalis. Ergo & habitus Naturales distincti realiter, quamvis requirerentur tantum ad facile posse, esse possunt vitales. Nec enim est major unius quàm alterius ratio.

PROBATUR 2. Quia tota definitio principii vitalis convenit habitui acquisito, si enim aliqua particula non conveniret illi, maximè non conveniret illi, ly per se operari, cum requiratur nonnisi ad facile posse; sed etiam hæc particula illi convenit; qui etiam habitus non ex accidenti, sed per se habet, ut faciliat: & sicut non obest, quamvis una potentia non faciat, quod facit potentia alia, ita nec oberit, quod habitus det nonnisi facile posse, quamvis alibi potentia dent simpliciter esse.

PROBATUR 3. Quia nihil impedit, ut habitus acquisitus sequatur conditionem principii, quod est quid vitale, nempe vel ipsi actus, vel potentia, quæ in actibus intentionalibus, exercet sese.

OBJICITUR 1. *Habitus non operatur per se immanenter*, quia eandem actionem, posset intellectus verbi gratia se solo producere, quem producit cum habitu. Ergo habitus non est principium per se agendi.

RESPONDETUR. Habitum non esse principium per se agendi, hoc est necessario requisitum; esse tamen principium per se agendi facilitando; parumq; refert quod eandem actionem possit ponere intellectus sine habitu, sufficit enim quod non possit ponere eodem modo, sicut vivens posset habere eandem partem materiae habere acquisitam non vitaliter, & tamen hoc non obstat, ne aliàs eam possideat acquiratque vitali modo.

OBJICITUR 2. *Motus lapidis deorsum non est per se*, quia fit nonnisi ex eo, quod lapis sit in statu violento, Ergo & actio habitus, non est per se, quia est supposito nonnisi quod sentiatur difficultas.

RESPONDETUR; retorquendo argumentum; actus imperatus nõ fit nisi ex suppositione, quod ponatur imperans, iudicium non formatur nisi ex suppositione primæ operationis, nec quidquam amatur nisi ex suppositione propositionis objecti, & tamen omnia illa possunt esse vitalia,

Ergo idem in præsentì dici poterit, unde in forma negatur consequentia, nam non omnis suppositio facit, nec actio aliqua sit vitalis, vel certè ex dictis distinguitur consequens, Ergo & actio habitus non est per se, hoc est non est simpliciter & necessariò requisita concedo, non est per se in ordine facilitandi. Nego.

OBJICITUR 3. Nulla est necessitas multiplicandi vitalitatem, sicut autem non multiplicanda entia, ita nec principia vitalia.

RESPONDETUR; esse necessitatem, quia tota definitio vitalis principii competit habitui. Non potest quidem dici habitus vita, quia neque est vita vegetativa, neque sensitiva, neque rationalis, cum ipse habitus non sit anima, potest tamen dici vitalis, quia illi, non quidem vitæ tamen vitalis competit definitio, ad eum modum quo unio vel substantia modalis, non est quidem substantia completa, nec incompleta, quia nec est forma v. g. anima, neque materia, est tamen aliquid substantiale, quia illi substantialis competit definitio.

Quod attinet ad habitus supernaturales.

DICENDUM est; *Habitus supernaturales infusos, non esse vitales.*

PROBATUR 1. Quia statuenda est aliqua regula certa taxans vitalitatem in principiiis, hæc autem non est alia, nisi quod aliquid sit vita, vel productum ab ipsamet vita, tanquam aliquid subordinatum & provisum ab eadem, ad agendum: hæc enim duo, salvant id, quod est operari ab intrinseco, hoc est quod sit aliquid vel anima, vel ab anima productum; maximè enim est intrinsecum, anima, & per quod anima, tanquam per aliquid sui, agit; Jam autem principium per se infusum, nec est anima, nec producit ab anima.

PROBATUR 2. Quia habitui infuso non competit intrinsecitas, adeoque nec definitio habitus; non competit inquam intrinsecitas, quia est merè ab intrinseco, habetque se ut species materialis ab objecto producta, in ratione extrinseci principii.

PROBATUR 3. Quando assumeretur lapis per potentiam obedientialem ad producendam v. g. visionem Dei, potentia illa obedientialis, non operaretur ab intrinseco, & tamen illi potentia obedientiali, jam non esset supra naturam, operari supernaturaliter; sicut nec ipsi principio supernaturali, est supra naturam, operari supernaturaliter. Ergo sicut in potentia obedientiali quæ tali, operari illud, non fundat intrinsecitatem requisitam ad vitalitatem, ita nec fundabit in habitu supernaturali infuso.

OBJICITUR 1. ex Ariaga. *Habitus supernaturales sunt determinati ad operandum, intra proprium subiectum, exigunt item per se esse in illo*, quamvis subiectum illos non exigat per se; hoc autem non reperitur, in aliis principiiis non viventibus. Ergo apparet, habitus supernaturales infusos, esse quid vivens.

† (K)

RESPON-

RESPONDETUR. Majorem esse similitudinem habituum supernaturalium cum vita, quam cum aliis principiis non viventibus. Non esse tamen in illis talem similitudinem, quæ fundet prædicatum vitæ; quia deficiunt in principali, hoc est in esse ab intrinseco, & sicut impulsus magis accedit ad vitalia principia quam ad mortua, neque tamen impulsus est quid vitale, ita & in præsentia.

OBJICITUR 2. Actus supernaturalis est vitalis, Ergo & habitus productivus ejusdem.

RESPONDETUR. Actus supernaturalis, est vitalis, quia habet id prædicatum, cujus carentia in habitu supernaturali, facit ne habitus supernaturalis sit vitalis, nempe quia est ab intrinseco, cum tamen habitus supernaturalis, non sit ab intrinseco. Deinde quando plures causæ concurrunt ad eundem effectum, habentem diversa prædicata, non est necesse, ut omnes causæ illa prædicata contineant, sed sufficit ut contineant aliqua ex illis. Sic v. g. quando intellectus concurrat ad actum supernaturalem, sufficit ut alia tantum concussa sit supernaturalis. Rursus in sententia concedente concursum objecto cum potentia ad intelligendum, concursus objecti non est vitalis, sed solus concursus intellectus. Deinde quando Deus & Creatura concurrunt ad peccatum, adeoque ad defectuosum aliquid, sufficit, ut una causa sit defectuosa, & sic in reliquis. Cur ergo etiam non sufficiet, ut concursus intellectus ad actum supernaturalem sit vitalis, licet habitus supernaturalis simul concurrans, non sit vitalis.

OBJICITUR 3. Habitus supernaturales educuntur de potentia animæ obedientiali, Ergo sunt ab intrinseco.

RESPONDETUR. Hoc ipsum educi, non est sufficiens, ad vitalitatem; quia etiam calor productus ab extrinseco in vivente, producitur de potentia viventis, nec tamen est quid vitale. Sed quid sentiendum de habitu supernaturali acquisito? si producitur ab ipso principio elevato creato, poterit dici vitalis, non poterit autem esse vitalis, si à Deo ipso producitur ad exigentiam actuum, propter paritatem actionis, cum habitu infuso.

Punctum Difficultatis 3.

Quid sentiendum de motu.

Quod attinet ad motum localem. Illum negat esse vitalem Ariaga & Oviedo. Affirmat uterque Suarez.

ASSERO 1. *Potentiam loco motivam esse vitalem.* Ratio quia nostra sententia ut infra videbitur, identificat potentias animæ, quæ ipsa est vitalis.

ASSERO 2. *In Modalistarum sententia dicente motum localem esse ipsum exercitium potentie loco motivæ ad terminum, motus localis est quid vitale.*

RATIO. Quia nihil deest ad vitalitatem, cum sit ipsum exercitium potentie ab intrinseco.

ASSERO 3. *Impulsus qui producitur per motum impellentis vitalis produci actione vitali.*

RATIO. Quia tali motui nil deest ad vitalitatem. ASSERO 4. *Impulsus productus non medio motu, sed media sola gravitate vel aliquo alio simili non produci actione vitali.*

RATIO. Quia producitur à consimili causa, & consimili modo, quo illum produceret lapis, qui indubie illum non produceret vitaliter.

ASSERO 5. *Impulsus spectatus penes objectum recipiens extrinsecum, non esse illi subiecto vitali.*

RATIO. Quia ab intrinseco non se movet ad illum, estque illi violentus, de quo supra.

DICES 1. cum Oviedo. Eadem præsentia, per eandem indivisibilem actionem, per quam producitur motu progressivo, potest produci motu, quo corpus naturaliter descendit deorsum, quod enim anima rationalis moveatur, determinata proprio voluntatis actu, vel quod moveatur determinata motu naturali corporis gravis, cui est unita, non infert, neque inducit diversitatem actionis.

RESPONDETUR. Supponit imprimis argumentum, quod ideo vitalis sit ille motus, quia producit præsentiam, quod falsum est, ut scitum est ex Phisicis, quæ docent illam præsentiam esse meram formalitatem; sed etiam hoc transitio falsum est, quod eadem indivisibili actione uterque motus producatur, progressivus enim producitur ab anima activè: Posterior non nisi ab impulsu & gravitate. Neque valet quod principium pertingens ad actionem sit idem, sufficit enim quod non eodem modo se exercet. Transeat ergo, quod eadem præsentia diversis actionibus produci possit. Sed inde non sequitur, quod eodem modo semper producatur, unde si producitur modo hoc, in quo non habet se passivè sed activè anima, erit motus vitalis ille; sicut eadem pars materie, potest nutritione, hoc est vitali actione acquiri ab anima, & non vitali, dum scilicet illi primò unitur anima.

INSTABIS. Actus voluntatis idè manet five ex hac five ex illa actione proficiatur, Ergo & eadè actione exercebitur ille motus, five ad illum se determinet voluntas, five determinetur gravitate.

RESPONDETUR. Disparitatem esse, quia cognitio, non est principium Phisicè & sufficienter influens, in volitionem; hinc ead. manet entitativè volitio, five sit hæc five alia cognitio; unde idem etiam erit motus, five ab hoc, five ab alio voluntatis actu imperetur, quia hi actus voluntatis, sunt solum conditiones, applicativæ ad motum; actio autem non distinguitur penes causas applicantes; hinc eadem erit ignitio, si applicet ignem Petrus five Paulus; sed non est ead. ratio de ipso principio influente, quia in casu objectionis, si motum principiat non nisi gravitas & anima ad illum non nisi se passivè habet, motus ille non potest esse vitalis, quia non est jam ab intrinseco. Contra motus qui principiat elicitivè ab anima, est actuale ipsius exercitium, nec se ad illum passivè habet, hinc poterit esse vitalis.

DICES secundò cum eodem: Eandem numero